

από την Πόλυ Μηλιώρη

Η Φετινή «8 του Μάρτη»

Το 2004, η «8 του Μάρτη» - Ημέρα της Γυναίκας - πέφτει Δευτέρα. Κι αυτή η Δευτέρα θα είναι η επομένη των εθνικών εκλογών. Καμιά αμφιβολία, λοιπόν, πως μόνο ως επέτειος δεν πρόκειται να θεωρηθεί. Έτσι, ακόμα και ο ξεφτισμένος με τα χρόνια σε κάποια κλιαρή αναφορά στον Τύπο σε κάποια εκδήλωση των γυναικείων οργανώσεων - έστω και στην παρεξηγημένη διακωμώδηση της επιθεώρησης, φέτος ο ξεφτισμένος με τα χρόνια εορτασμός θα λείψει. Αντίθετα, η όγδοη μέρα του Μάρτη θα είναι για όλους και για όλες μας μία μέρα όχι μνήμης, μα νέας αρχής - όπως πάντα είναι, και πρέπει να είναι, η επομένη των εκλογών σε μια δημοκρατία.

Μ' αυτή τη σκέψη προχωρώ και στα μικρά μου σχόλια, πάντα με γνώμονα την ισότητα, τις ίσες ευκαιρίες για όλους τους ανθρώπους δηλαδή. Και βέβαια, για τις γυναίκες. Γιατί, η προεκλογική περίοδος έχει προλάβει να προβάλει πάλι το υπονομευτικό ερώτημα: «Τι χρειάζεται η ξεχωριστή αναφορά στις γυναίκες; Αυτό δεν υποδηλώνει παραδοχή της ανισότητας;»

Θα έλεγα μάλιστα, πως το ερωτηματικό στο τέλος των φράσεων έχει εκλείψει. Πως όλο και πιο κατηγορηματικές ακούγονται οι φωνές που λένε: «Οι γυναίκες που δέχτηκαν τις ιδιαίτερες επισκέψεις των πολιτικών αρχηγών και τις ιδιαίτερες εξαγγελίες τους, αποδέχονται το

δευτερεύοντα ρόλο τους· τον υποβιβασμό τους σε πολίτες δεύτερης κατηγορίας.»

Προσωπικά με ενοχλεί πολύ που έφυγε το ερωτηματικό από μια τέτοια άποψη. Γιατί αυτός μεν ο προβληματισμός δεν είναι καινούργιος· αλλά όσο ήταν προβληματισμός - ανοικτή δηλαδή διαδικασία ανταλλαγής απόψεων - ήταν γόνιμος. Και είχε το μανδύα τουλάχιστον της δημοκρατικότητας. Απ' τη στιγμή όμως που μένει αναπάντητη, ως γενικό κοινωνιολογικό συμπέρασμα, αυτή καθ' αυτή η θεωρία λειτουργεί αντιδημοκρατικά. Πού πήγαν οι αντίθετες φωνές; Πού κρυφτήκαμε εμείς, η γενιά μας και οι προηγούμενες, που αγωνιστήκαμε για να μας πάρουν στα σοβαρά ακριβώς οι πολιτικοί αρχηγοί; Γιατί δεν ανοίγουμε το στόμα μας στα τηλεοπτικά παράθυρα, όταν μπαίνουν τέτοια ζητήματα; Μήπως οι πολλές πλέον γυναίκες που ζητάν τη ψήφο των συμπολιτών τους. Ξεχάσαν κιόλας ότι στα δικά μας επιχειρήματα οφείλουν την όποια ποσόστωση - σε όποιες εκλογές - τις βοήθησε να είναι σήμερα υποψήφιοι;

Όπως και νά 'χει, έστω και καθυστερημένα, έστω και από τη μικρή γωνιά μας του «Αγώνα της Γυναίκας», ας επαναλάβουμε τις θέσεις μας: Η προσπάθεια για ισότητα είναι προσπάθεια για περισσότερη δημοκρατία. Ακόμα κι αν δεχτούμε πως η ισότητα ανδρών και γυναικών - μια συνταγματική επιταγή απ' το 1985 - έχει περάσει στη νομοθεσία, επιμένουμε ότι ούτε οι νόμοι εφαρμόζονται κάνοντάς την πράξη, αλλά

ούτε και η νοοτροπία, και η κοινωνική, επαγγελματική και πολιτική ζωή ορίζονται μόνο απ' τους νόμους.

Πρέπει να υπενθυμίσουμε, πιστεύω, ότι «οι θετικές δράσεις» είναι επιταγή της Ευρωπαϊκής Ένωσης - για όσους και όσες κρατάν για σημαία την ένταξή μας. Στην εξυπνακίστικη δε, πρόχειρη, παρατήρηση, που πέφτει τάχατες αποστομωτικά στα προεκλογικά πάνελ, μπορούμε να αντιπαραθέτουμε το ίδιας ποιότητας ερώτημα: «Και οι νέοι, το target group της μόδας, δεν είναι ίσοι με τους άλλους ψηφοφόρους; Γιατί δεν τους ρωτάτε εάν θίγονται από τις ειδικές εξαγγελίες;» Όσο για κείνες τις υποψήφιοις βουλευτίνες που είτε με χαμόγελο αφήνουν αναπάντητα τέτοια σχόλια, είτε συγκατανεύουν αυτάρεσκα και υπερθεματίζουν; Ίσως να πρέπει να τις τρομάξουμε με τη συνέπεια που θα μπορούσε να έχει μια τέτοια στάση: Οι γυναίκες ψηφοφόροι να μην λάβουν υπ' όψη τους τα προβλήματα του φύλου τους, ή να μην τις εμπιστευτούν ότι τα γνωρίζουν και να μην τις προτιμήσουν στους σταυρούς.

Αλλά εμείς οι συνειδητοποιημένες γυναίκες ψηφοφόροι, ακόμα μια φορά θα στοιχηθούμε στις ουρές των «γυναικείων» εκλογικών κέντρων και θα ξαναψηφίσουμε γυναίκες υποψήφιοις. Ένας από τους λόγους θα είναι και η συναισθηματική μας φόρτιση από την φετινή συγκυρία: Η αύξηση των γυναικών στη νέα Βουλή θα είναι ένας θαυμάσιος εορτασμός της επετείου «8 του Μάρτη».